

Pol da Galesia Amin do Papia Mandagit

But piso gen

Mibiltok Juda amin dagin Yesu yolgwit. Mani Yesu da yabekbi Pol yabekban kin Amin Nwaknwari Kabi dukwan dukwan egipgwit unjudon agek Gen Bin Tagisi yoyin tenjenagit. Anakwan minat aminyo morapmi da Yesu dakon amin kabikon abin sanbewit. Anakwa jigi kinda noman tagit. Unun minat aminyo kalip Juda amin da Moses dakon gen teban yolgwit unjuden dima yolgwit. Yesu yolyol amin daganek Moses dakon gen teban guramik kimori bo dima?

Amin diwari da unun amin Juda amin dakon anpak yolek giptim timni mandanek ae Moses dakon gen teban yol kimotni do pi awit. Mani Pol da dimasi do yagit. Anek yan yagit, Nin Yesu Kristo nandan gadan iminek unun kosit kalonon dagin Pinkep da dabilon amin kilegi dagoman, anek egip egip kalugi abidoman.

Juda amin unjuden di Galesia Provinskon kiwit unun da panmuwukbi Moses dakon gen teban yol kimotni do pi ak do awit. Pol da unun awit dakon geni nandanek Galesia panmuwukbi dakon nandan gadatni gat ae anpakni gat panmilip ak do anek papia on mandagit.

Mibiltok Pol da iyi do Pinkep da iyi yabekbi pi imgut unun do yosok. (Gagi 1.1 do koki.) Unun iyi dakon galaktok bo amin kinda dakon galaktok yolek pi unun dima asak. Pinkep da Amin

Ŋwakŋwari Kabikon Gen Bin Tagisi yan tenjenosak do yan imgut. Don Pol da yan yosok, “Amin Yesu Kristo nandan gadan iman unun dagan Pinƙop da dabilon amin kilegi.” Papia on dakon mibi gen unun yan: Kristo da pulugan nipmandak bisapmon, Telagi Wup da nin pawilakwan amin do anpak kilegi an yomaman.

*Pinƙop da iyi Pol yabekbi pi asak do manjigit
(Kilapmi 1.1-2.14)*

¹ Nak yabekbi Pol da papia on mandisat. Yabekbi pi aben do amin da dima yabekgwit, bo amin da dima manjin nepgwit. Yesu Kristo gat ae Pinƙop Datni kimoron nan aban pidagit unun da nak yabekgimal.

² Nak gat ae panmuwukbi notno nak gat ekwaman nin da Yesu nandan gadan iman amin morap Galesia provinskon ekwan ji do gildat tagi yan dayaman.

³ Pinƙop Datnin ae Amin Tagi Yesu Kristo dakon nandan yawot gat ae but yawotni gat jikon tosak.

⁴ Kristo da Pinƙop Datnin dakon galaktok yolek yokwinin wiririt do egip egipni parekgit. Abisok anpak yokwisi on miktimon tosoƙ nin unun kagagwan ban timit do anek yan agit.

⁵ Pinƙop dakon man madepni dagok dagogi mini tan anan kisak teban. Unun asi.

Gen Bin Tagisi unun kaloni kindagin

⁶ Ji da anpak an unun do butnokon da nirip soƙek ŋwakŋwarisi nandisat. Pinƙop da Kristo dakon nandan yawotni do anek ji yan damgut, mani ji

tepmisi yipman degek gen bin njwakjwari kinda yolgan.

⁷ Gen bin tagisi njwakjwari kinda dimasi tosok. Amin diwari da ji dakon nandak nandak pandungam anek Kristo dakon Gen Bin Tagisi kulabik anek antasik an.

⁸ Mani nin nin, bo ae anelo kinda Kwen Kokupsi da pin, Gen Bin Tagisi kinda nin da yan tentenjan danguman unudensi dima yan tentenosak kan, unun amin Tipdom do amin asak.

⁹ Kalip kili dayigiman gen unun banjin ae dayisat: amin kinda da Gen Bin Tagisi kinda nin da dayino abidawit unudensi dima yan tentenosak kan, unun amin Tipdom do amin asak.

¹⁰ Ji nian nandan? Amin da nak tagisi yan nandan namni yanon da gen on yosot? Unun dima. Pin kop da nak amin tagisi yan nandan namjak yanon da yosot. Amin da kisik kisik ani yanon da yoken kan, nak Kristo dakon oman monji dima.

Pol yabekbi man abidagit dakon gen

¹¹ Not kabi, yan si nandani. Gen Bin Tagisi kalip yan tentenjan dangum unun aminon da dima noman tagit.

¹² Amin kinda da dima namgut, ae amin da dima nayin dekgwit. Yesu Kristo da iyi nolinban kagim.

¹³ Nak da kalip Juda amin da anpak an ae nandan gadat an unun yol kimagek egipgum dakon geni ji kili nandawit. Nak Pin kop dakon panmuwukbi morap panupbal abo minisi ani do pi tebaisi agim.

14 Nak Juda amin dakon anpak yolek nak gat nani morapmi yapgum. Babikno dakon anpak yol kimot do pi tebaisi agim.

15 Mani nak menj da dima anjakanwan Pin kop da nak kili manjigit. Anek nandan yawotni do anek iyi dakon amin egipben do yan namgut.

16 Ae bisap si yipguron nak da Amin Nwakanwari Kabikon Monji do yan tentenok aben do Monji noligit. Unun bisapmon nak unun dakon mibili nandak do amin di dima yoyigim.

17 Nak yabekbi kabi mibiltok noman tawit unun pindat do Jerusalem dima kigim. Dima, nak unudon gin Arebia miktimon kigim. Ae don Damaskus kokupmon tobil kigim.

18 Unudon egek bilak kapbi mudanakanwan Pita kan nandanyo ak do Jerusalem kiko unun gat gildat 15 yan egipgumak.

19 Unudon yabekbi diwari dima pindakgim. Jems, Amin Tagi dakon padige, unun kalon nanjin kagim.

20 Pin kop da dabilon asisi dayisat. Gen mandisat unun top dima.

21 Ae don Siria ae Silisia provinskon agipgum.

22 Unun bisapmon Kristo dakon panmuwukbi morap Judia miktimon egipgwit unun da nak dima nandan namgwit.

23 Isal gen binogin nandawit: “Kalip nin yo yokwisi annim do agit amin abisok nandan gadat anupbal ak do agit unun dakon yan tentenok asak.”

24 Pin kop da nagon pi agit unun dakon geni nandanek mani ankisiwit.

2

Yabekbi diwari Pol gat but kalon awit

¹ Bilak 14 mudanakwa aeno Jerusalem wigigim. Unun bisapmon Banabas gat kisi wigigimak. Ae Taitus kisi abidoko wigigiman.

² Pinjop da iyi nak unudon kikenjosi noligit. Jerusalem egipgum bisapmon Gen Bin Tagisi Amin Njwakwari Kabikon yan tenjenok asat unun dakon mibili do panmuwukbi dakon kila amin iyi banjin yoyigim. Nido, pi agim da asat unun amin da kanba bami mini asak yan do pasol pasol agim.

³ Taitus nak gat kisi egipgumak. Taitus unun Grik amin kinda, mani giptimni mandanej do dima yawit.

⁴ Panmuwukbi toptopmi di muwut muwutnion panaban kabokon da pindak nandanyo ak do yikgwit. Yesu Kristo da nin kili pulugan nipgut, mani unun amin da nin gen teban dakon oman monji ae egipnejan do nandanej yikgwit.

⁵ Mani geni dimasi nandanj yomguman. Gen Bin Tagisi unun kulabik dima anek jikon toktogisi tosak do nandagiman.

⁶ Panmuwukbi dakon kila amin egipgwit unun asi mani ton bo mani mini nak da nandabo yo madep dima asak. Pinjop da kokwin bamisi asak. Gen Bin Tagisi yagim unun kulabik ak do dima nandawit.

⁷ Dimasi. Pinjop da Juda aminon Gen Bin Tagisi yan tenjenok pi Pita do imgut, yan gin nak da Amin Njwakwari Kabikon Gen Bin Tagisi yan tenjenok pi namgut yan nandanj namgwit.

⁸ Asi, Piŋkop da Pita do tapmim iban Juda aminon yabekbi pi asak, yaŋ gın nak do tapmim naban Amin Nwakiwari Kabikon yabekbi pi asat.

⁹ Amin da Jems, Pita ae Jon unun paŋmuwukbi dakon kila amin yaŋ pindakgwit. Unun kila amin da Piŋkop da nandaŋ yawotni do aŋek pi unun namgut unun nandaŋek Banabas gat nit dakon kisit iligek notninsi yaŋon da nit timikgwit. Aŋek nit Amin Nwakiwari Kabikon pi aŋapdo unun da Juda amin nandaŋ gadat diŋa abi kabikon pi ani do but kalonj agimaŋ.

¹⁰ Yo kalonj kindagin andeŋ do niyiwit. Nit yoni mini amin unun do nandaŋ yomiŋek paŋpulugondeŋ do niyiwit. Unun dakon pi ak do tagisi nandagin.

Pol da Pita gulusuŋ agit do iyigit

¹¹ Mani don, Pita Antiok kokupmon apgut bisapmon nak da paŋmuwukbi da dabilon tebai iyigim, nido gulusuŋ madepsi agit.

¹² Kalip Pita Amin Nwakiwari Kabi nandaŋ gadat awit unun gat jap kalonj naŋ naŋ awit. Mani don Jems da Juda amin di yabekban Antiok kiwit. Unun amin yaŋ nandawit, nin Yesu nandaŋ imiŋek giptimninyo kisi mandaneŋ kaŋ, Piŋkop da kaŋban kilek tosak. Do abiŋ altawit bisapmon Pita unun Juda amin da yokwi nandaŋ namni yaŋ do pasalek Amin Nwakiwari Kabi yopmaŋ degek unun gat gadat gadat diŋa awit.

¹³ Juda amin diwari Pita da jamba but aŋpak agit unun yolba kisi da awit. Ae Banabas kisi yolek gulusuŋ agit.

14 Gen Bin Tagisi dakon gen bami kilegi dima yolba pindagek unun amin kabi da dabilon Pita yan iyigim, “Gak Juda amin kinda, mani Juda amin dakon anpak yopmanek Amin Nwaknwarị Kabi dakon anpak asal. Mibili nido Amin Nwaknwarị Kabi nandan gadat awit unun da Juda amin dakon anpak yol kimotnidosi nandisal?”

Amin Yesu Kristo nandan gadan iman unun dagan Pinƙop da dabilon amin kilegi

(Kilapmi 2.15–4.31)

Yesu nandan gadan imjak amin unun amin kilegi

15 Nin Juda amin kabikon da altagiman. Amin Nwaknwarị Kabi yokwi pakpak kabikon da dima altagiman.

16 Mani nin nandaman, amin Moses dakon gen teban yolakwa Pinƙop da unun do anek amin kilegi yan dima yoyisak. Amin Yesu Kristo nandan gadan imnek kilek ton. Ninyo kisi Yesu Kristo nandan gadan imguman, nido nin nandaman unun kosiron dagan Pinƙop da amin kilegi yan niyisak. Nido gen teban yolapno amin kilegi yan aripmi dima niyisak.

17 Nin Kristo nandan gadan imnek Pinƙop da dabilon amin kilegi agiman. Ae nin Juda amin dakon gen teban dima yolgaman, do Juda amin da nandan, nin Amin Nwaknwarị Kabi da arip yokwi pakpak gin yan nandan niman. Anek Kristo da yokwi anej do nandisak yan nandan. Mani unun dimasisi!

¹⁸ Nak kalip Moses dakon gen teban yol kimagek Piŋkop da dabilon man kilegi pak do pi madep agim da don Yesu nandan iminek unun nandak nandak wagil yipgum. Do unun nandak nandak aeno abidoken kan, nak yokwi pakpak amin kinda.

¹⁹ Mani gen teban da nak kimoron nepgut, do abisok egip egipno Piŋkopmon tosok. Nak Kristo gat kisi tilak kindapmon kimakgimak.

²⁰ Nak naga egip egipmi tonj dima egisat, Kristo nak da buron egisak. On miktimon egip egip asat unun Piŋkop dakon Monji nandan gadan iminek egisat. Unun da nak do but dasi galak tan naminek egip egipni nak anpulugok do parekgit.

²¹ Nak Piŋkop dakon nandan yawotni yipbo yo isali dima asak. Gen teban yolek amin kilegi tagi anej kan, Kristo isal dogin kimakgit.

3

Gen teban yolyol dakon kosit ae nandan gadat dakon kosit

¹ Galesia amin ji nandan kokwinji tagi dima! Nin da Yesu Kristo kili doligiman. Unun disi dabil da yan kanakwa tilak kindapmon akgit. Namın da nandak nandakji panupbal ak?

² Nak yo kalonj kinda dogin dayikdisat: Ni kosiron da Telagi Wup abidawit? Gen teban yolyol kosiron da, bo Gen Bin Tagisi nandanek nandan gadat anek unudon da abidawit?

³ Ji wagĩlsi nandanƷ kokwinji tagi dima, ma? Ji Telagi Wup da tapmimon da egip egip kalugi wasawit da abisok disi da tapmimon da wasip akdan, ma?

⁴ Ji kalip Yesu yolek jigi noman tanƷ daba jigi isal dogin pawit, ma? Nak da isal dogin pawit yanƷ dima nandisat.

⁵ PiƷkop da Telagi Wup daminƷek wasok tapmimi tonƷ ji da bikbigon asak, mibili nido yanƷ asak? Ji da gen teban yolakwa, unƷun do? Bo, Gen Bin Tagisi nandanƷek nandanƷ gadat anƷakwa, unƷun do asak?

⁶ PiƷkop da papiakon gen yanƷ tosok:

“Abraham PiƷkop nandanƷ gadanƷ imgut, do PiƷkop da amin kilegi yanƷ iyigit.”

⁷ Do ji yanƷsi nandani, amin Gen Bin Tagisi do nandanƷ gadanƷ unƷun Abraham dakon gwaknisi.

⁸ Kalipsigwan PiƷkop da yanƷsi nandagit, don Amin Nwakinwari Kabi da nandanƷ gadat anƷakwa amin kilegi yanƷ yoyikenƷ. PiƷkop yanƷsi nandanƷek unƷun yo dima noman tanƷakwa kalipsigwan Abraham Gen Bin Tagisi do yanƷ tentenƷok anƷ imgut. PiƷkop gen papia da unƷun do yanƷ yosok:

“Gak obakon gin PiƷkop da minƷat amin morap miktimi miktimi ekwanƷ yo tagisi anƷ yomdisak.”

⁹ Abraham nandanƷ gadat aban PiƷkop da yo tagisi anƷ imgut. YanƷgin PiƷkop da minƷat amin morap nandanƷ gadat ani unƷun yo tagisi anƷ yomdisak.

¹⁰ Mani PiƷkop da minƷat amin morap gen teban yolek PiƷkop da dabilon nin amin kilegi tagi anenƷ

yan nandan unun jobit yomdisak. Nido, Pinjkop gen papiakon gen yan tosok:

“Amin kinda gen teban papiakon gen teban morap ton unun dima guramitjak kan, Pinjkop da unun amin jobit imdisak.”

¹¹ Pinjkop da papiakon gen yan tosok:

“Amin nandan gadat ani, unun Pinjkop da amin kilegi yan yoyinjakwan egipdan.”

Gen unun da yansi nolisak, gen teban yolapno Pinjkop da amin kilegi yan niyisak dakon kosit kinda dima tosok.

¹² Gen teban yolyol unun nandan gadat dakon yo dima. Unun iyi kinda. Nido Pinjkop gen papiakon gen yan tosok:

“Amin kinda gen teban morap kisi guramikdak unun egip egip abidosak.”

¹³ Gen teban da yan yosok, amin morap nin kisi gen tebanon gen morap ton unun tagi dima guramikgaman, do jobit panen. Mani nin panpulugok do Kristo da iyi jobit panek nin yokwikon ban timikgit. Pinjkop gen papia da yan yosok:

“Amin morap tilak kindapmon wukwan unun jobiri ton amin.”

¹⁴ Kalip Pinjkop da Abraham do gisam imgut unun Amin Nwaknwari Kabi da Yesu Kristo da pi unun agit do anek unun gisam kili abidan. Do nin kisi morap Yesu do nandan gadat anek kalip Pinjkop da yan teban tok agit da aripmon Telagi Wup abidonej.

Pinjkop dakon gen teban da Pinjkop dakon yan teban tokni kulabik aripmi dima asak

¹⁵ Not kabi, nak abisok amin nin da anpagon da tilak kinda aben. Amin kinda da yan dagok gen kinda mandisak kan, amin di da gen di aripmi dima sanbegi. Bo amin kinda da yan dagok gen unun dima yolyoli yan aripmi dima yosok.

¹⁶ Kalipsigwan Pin kop da yo tagi don noman toni do yagit. Yan teban tok unun Pin kop da Abraham gat monji gat do an yomgut. Pin kop gen papia da “gak dakon gwakgo do” yan dima yosok. Monji morapmi do dima yosok. Kalonji kinda dogin yanek yan yosok:

“Gak dakon monji do.”

Unun Monji unun Kristo.

¹⁷ Nak yanon da yosot. Mibiltok Pin kop Abraham gat sanbek sanbek agimal. Anakwan bilak 430 yan mudanakwa Moses dakon gen teban donsi noman tagit. Gen teban unun da Pin kop da sanbek sanbek agit unun kulabik aripmi dima asak. Unun da kalip Pin kop da yan teban tok agit aripmi dima aban pasiljak.

¹⁸ Pin kop da yo nim do manjigit unun abidok do gen teban yol kimotnekan, yan teban tok agit do anek dima abidoman. Mani nin nandaman, Pin kop da unun yo morap Abraham do im do kili yan teban tagit.

¹⁹ Yan kan, gen teban nido tosok? Unun yan: Pin kop da yokwi dakon mibili altan tentenosak do nandagit. Do yan teban tok da kwenon gen tebanyo kisi nimgut. Gen teban sigin tanakwan wigi monji unun altagit. Unun kalip Pin kop da yo im do yan teban tok agit. Pin kop da gen teban unun

anelo do yoban unun da binap amin Moses do yan tenjenan imgwit. Yan aba binap amin unun da nin do nimgut.

²⁰ Mani amin kinda da iyi pi kinda ak do nandisak kan, pi unun binap amin kinda do aripmi dima iban. Pinjkop unun kalonji gin, ae unun kalon dagin Abraham do yan teban tok an imgut.

Gen teban da kilanin anek Kristokon panjisak

²¹ Gen teban unun yan teban tok gen Pinjkop da kalip yagit dakon uwalni? Unun dimasi. Pinjkop da gen teban nimanek unun da egip egip damjak yan yagit tam, gen teban yolyol kosiron da nin minjat aminyo kilegi anom.

²² Mani Pinjkop gen papia da yosok, “Yokwi da minjat amin morap kisi dam tebanon yopgut,” do Yesu Kristo nandan gadan imni amin unun Pinjkop da kalip yan teban tok agit yo unun tagi abidoni.

²³ Nandan gadat dakon bisap dima altanakwan, gen teban da nin dam tebanon nipban egipguman. Dam tebanon sigin egapno wigi nandan gadat dakon bisap unun altan kili noman tagit.

²⁴ Gen teban unun kila aminin da yan egek nin Kristokon panjisak. Panjwan nandan gadat anapno Pinjkop da minjat aminyo kilegi yan niyisak.

²⁵ Abisok nandan gadat dakon bisap kili noman tak, do gen teban da kila aminin egakwan dima ekwaman.

Nandan gadat anek Pinjkop dakon gwaknisi ekwaman

26 Ji kisisi Yesu Kristo nandan gadan iminek Pin kop dakon gwakni dagawit.

27 Minat amin morap telagi pakbi sonjek Kriston tokon gadawit, ji Kristo imal nan yan pawit.

28 Kristo da amin kabikon Juda amin bo Grik amin mini, ae oman monji bo ae isal ekwan amin mini, ae minat bo ae wili mini. Abisok Yesu Kristo obakon ji wagil kalon gin.

29 Ji Kristo dakon amin kabi ekwan kan, ji Abraham dakon gwakni. Ae kalip Pin kop da Abraham dakon amin kabi do yo yom do yan teban tok agit unun ji dakon.

4

Kristo da pi agit do nin Pin kop dakon gwakni agiman

1 Nak dakon gen unun yan: monji kinda egisak kan, don unun monji da datni dakon yo morap timitjak. Unun yo morap monji dakon da ton yan asak, mani monjisok egisak bisapmon unun dat dakon oman monji da aripmon egisak.

2 Unun kila amin ae mibiltok amin da yongamgwan egakwan wigi dat da bisap yipguron wigisak.

3 Ninyo kisi yan gin, gen bami dima nandanek egipguman bisapmon on miktim dakon gen teban ae anpakni unun dakon oman monji egipguman.

4 Mani Pin kop da bisap yipguron Monji yabekban pigit. Minat da analanban gen teban da yongamgwan egipgut.

⁵ Nin gen teban da yonḡamḡwan egapno yok-wikon baḡ yumaḡ nipgut. Aḡek yaḡ aban Piḡkop dakon gwakni aḡimaḡ.

⁶ Ji abisok Piḡkop dakon gwakni ekwaḡ, do Piḡkop da Monji dakon Wupni yabekban nin da buron kili pigigit. Aḡakwan Wup da paḡtagap aban Piḡkop do “Aba, Dat” yaḡ yaḡ tiḡdomaḡ.

⁷ Yaḡ do aḡek gak oman monji dima egisal. Gak Piḡkop da aban monji dagagil. Ae gak monji egisal, do yoni taḡisi uḡun timiḡdisal.

Pol da Galesia amin do nandaba kik agit

⁸ Ji kalip Piḡkop dima nandaḡ imḡgwit bisapmon yo piḡkop dima uḡun dakon oman monji egipḡgwit.

⁹ Mani abisok Piḡkop kili nandaḡ imeḡ. Bo yaḡsi yokenḡ kaḡ taḡi, Piḡkop da ji kili nandaḡ damgut. Do ji nido ae tobiḡ kiḡek wup yokwi tapmiḡmi miḡisi yo isali uḡuden uḡun dakon oman monji egip do nandaḡ?

¹⁰ Ji bisapmi bisapmi bisap madep gat, ae kanek kalugi dakon bisap madep gat, ae bilak kalugi dakon gawat gawat bisap madep uḡun yol kimotdosi nandaḡ.

¹¹ Pi jikon aḡim uḡun isali asak yaḡ do ji dakon aḡpak do nandaḡek si pasoldot.

¹² Not kabi, ji Juda amin dakon gen teban yipmaḡek nak yombemsi dagoni do tebai dayisat. Nak naga gen teban yipmaḡek ji yombemsi aḡim. Yaḡ aḡapbo ji da gulusuḡ kiḡda diḡma aḡ namḡwit.

¹³ Diḡsi nandaḡ, sot kiḡda da abidiḡban nak wasok wasoksi abiḡ jikon Gen Bin Taḡisi yaḡ tenḡenḡaḡim.

14 Sotno da jigí madepsi damgut, mani ji manji díma namgwit, ae nak gat egíp do díma kurak tawit. Nak Piŋkop dakon anjelo kinda nan yan abídawit, bo ae Yesu Kristo iyí nan yan abídawit.

15 Unun bisapmon ji nak do kíkik kíkik anjek tagísi nandan namgwit. Mani abisok unun kíkik kíkikji dukon tosok? Nak asisi yosot, unun bisapmon nak anpulgok do madepsi galak tawit. Ae dabilji tagi pilikbam tam, pilik nak do nabam.

16 Nianí? Nak gen bami dayínek uwalji dagagim, ma?

17 Nandani, amin ji pangalak ak do pi an, unun ji panpulgoni dakon nandak nandakni mini. Unun ji da nin nipman degek unun yolni yan do pi an.

18 Nin amin do anpak yo tagísi anyom do nandak nandak tebai anej kan, unun tagísi. Bisapmi bisapmi unun anpak ani, ae nak da egipben bisapmon gin díma ani.

19 Gwaknoni, minat da monji altok do anakwa tepmi pan, unuden tepmi aeno pasat. Nido, ji Kristo yombemsi ani do nandisat.

20 Nak abisok ji gat díma ekwaman. Nak ji gat kisi ekwaman tam, gen tagisok di tagi dayikom. Nak ji do nandaba kik asat. Nianon da ji panpulgoken unun díma nandisat.

Aga gat Sara gat dakon tilak gen

21 Gen teban da yongamgwan egíp do nandan amin, ji abisok nak nayini. Gen teban da nian yosok?

22 Piŋkop gen papia da yan yosok, Abraham unun monji bamori. Omani do egipgut minat Aga da

kinda anjalagit. Ae miñatsini isal egipgut da kinds anjalagit.

²³ Uñun oman miñat dakon monji unun amin da monji panalan kosiron da altagit. Mani miñatsini isal egipgut dakon monji unun, Pin kop da yan teban tok anjakwan altagit.

²⁴ Uñun gengwan tilak gen kinds tosok. Miñat bamot unun sanbek sanbek bamori dakon tilak asak. Aga unun Sinai Kabapmon sanbek sanbek dakon tilak asak. Anjakwan monjini da gen teban dakon oman monji dagon.

²⁵ Aga unun Sinai Kabap dakon tilak asak. Uñun kabap miktim Arebia dakon. Ae Jerusalem abisok tosok unun dakon tilak kisi asak. Jerusalem unun gwakni gat gen teban dakon oman monji ekwan.

²⁶ Mani Jerusalem kinds Kwen Kokup tosok unudon oman amin mini. Uñun kokup unun nin dakon menjin.

²⁷ Pin kop gen papia da yan yosok:

“Miñat gak bupmikon egek monji dima panalasal, gak kisik kisik aki.

Miñat gak monji panalak do tepmi dima nandagil, gak but galak nandanek yan tidoki.

Nido, miñat eni ton dakon gwakni yapmanek gwakgo morapmisi akdan.”

²⁸ Not kabi, ji Aisak yombem. Pin kop dakon yan tebantogon ji gwaknisi awit.

²⁹ Monji unun amin da monji panalan kosiron da altagit, unun da Telagi Wup da tapmimon da altagit

uñun da yo yokwisi añ yomgwit. Abisok kisi añpak yañ gin tosook.

³⁰ Mani Piñkop genon ni gen tosook? Gen yañ tosook:

“Oman miñat uñun gat monji gat yolni.

Nido oman miñat dakon monji uñun da dat gat ae miñatsini dakon monji gat dakon yo diwat dima timitjak.”

Uñun Piñkop gen da yosok.

³¹ Not kabi, nin nandamañ, nin oman miñat dakon gwakni dima. Nin miñatsini isal egipgut dakon gwakni.

**Kristo da nin pulugañ nipman dak
bisapmon, Telagi Wup da nin
pawilban amin do añpak tagisi
añyomamañ**

(Kilapmi 5-6)

5

Nin pulugañbi da aripmonsi egipneñ

¹ Nin yokwi da napmon dima egipneñ do añek, Kristo da nin pulugañ nipgut. Do ji tebai atni. Amin da gen teban dakon oman monji ae dagoni do dayiñba kañ, geni dima nandani.

² Nak Pol da gen dayisat uñun pakyañsi nandani. Ji yum pindagakwa giptimji mandani kañ, Kristo dakon pi da ji kindasok aripmi dima pañpulugokdisak. Dimasi.

³ Ji morap yum pindagakwa amin da giptimji mandañ amin aeno yañsi dayiñ tenñokdisat. Añpak uñun ani kañ, gen teban morap kisi yol kimotdo.

4 Gen teban yolek unun kosiron da Pinjkop da amin kilegi yan niyisak yan nandan amin, ji Kristo kili yipman dekwit. Ji Pinjkop dakon nandan yawotni kili yipman dekwit.

5 Telagi Wup da tapmimon Pinjkop nandan gadan iminek unun da amin kilegi yan niyisak do jomjom aman.

6 Amin kinda Yesu Kristokon egisak kan, giptimni mandisak bo dima mandisak unun kisi yo isali. Mani amin kinda nandan gadat anek unun da antagap aban amin do but dasi galak tan yomisak unun da yo bamisi.

7 Kalip ji Kristo dakon kosit nan tagisi agipgwit. Mani namn da kosit sopman damik da gen bamikon sanbenek dima akwan?

8 Nandak nandak abisok yolgan, unun Pinjkopmon da dima abisak. Pinjkop da ji iyikon kini do yan ilikdak.

9 Nandani, yis kalonisok di da aba bret morap kisi tagi paptoni.

10 Amin Tagi da ji panpuluganban nak dakon nandak nandak yolek nandak nandak njwakjwari di dima timitdan yansi nandan gadasat. Namn da ji dakon nandak nandak panjupbal asak, unun dima nandisat. Mani amin unun iyi dakon gulusunni dakon kobogi yokwisi timitdisak.

11 Not kabi, asi nak amin da giptim mandak mandak ankimotni do yan tenjenok sigin asat kan, nido nak yokwi sigin an nam do pi an? Amin da giptim mandak ankimotni do yosot tam, tilak

kindap dakon gen da amin sanbenjek nandak nandakni aripmi dima anupbal abam.

¹² Amin unun nandak nandakji panupbal an, unun giptimni mandanek ae yabi yo kisi wagil pan mudoni do nandisat.

¹³ Asi not kabi, Pinkop da ji puluganbi da egipni do yan damgut. Mani, “nin puluganbi da ekwaman, do but kalip dakon anpak tagi anen” yan dima nandani. Ji kalon kalon Pinkop dakon minjat aminyo diwaridakon oman monji egek but dasi galak tan yomin kimotni.

¹⁴ Gen teban morap kisi on gen teban kalongwan gin tosok:

“Gaga do but dasi nian galak tosok, unuden gin amin do but dasi galak tan yobi.”

¹⁵ Mani, ji butjap nandanek bikbikjikon emat tosok kan, yagosi. Ji kisi di pasilbam.

Telagi Wup dakon anpak ae but kalip dakon anpak

¹⁶ Nak yan dayisat: Ji yum kanakwa Telagi Wup da dayin pawilakwan egipni. Yan ani kan, but kalip dakon galaktok aripmi dima yoldan.

¹⁷ But kalip dakon galaktok da Telagi Wup abin yip do pi asak. Ae Telagi Wup dakon galaktok da but kalip abin yip do pi asak. Unun bamot uwal uwal amal, do yo ak do nandan unun aripmi dima ani.

¹⁸ Mani ji Telagi Wup da dayin pawiljak kan, gen teban da dam tebanon dima ekwan.

¹⁹ But kalip dakon anpak unun disidandan. Anpak unun yan: yumabi anpak mibili mibili,

²⁰ ae kokup kidat do gawat gawat, ae sot wamwam mibili mibili, ae nandaba yokwi tok, ae ukwayit, ae amin dakon yo do pindak galaktok, ae butjap, ae gaga dogin nandak nandak, ae pidok pidok,

²¹ ae tagisi ekwan amin do nandaba yokwi tok nandak nandak, ae pakbi teban nanek but upbal anpak, ae kwen wigik anek gen papmon da yan tidok anpak, ae anpak yokwi mibili mibili oden. Nak nawa gen kili dayigim, ae abisok unun gen kalon bangin yosot: minjat amin morap anpak unuden an, unun Pin kop da kila asak da kagagwan aripmi dima pigikdan.

²² Mani Telagi Wup da pantagap aban anpak tagisi aman unun yan: amin do but dasi galak tan yomyom anpak, ae kisik kisik, ae but yaworon da egip egip anpak, ae but yaworon da jigip pakpak, ae amin panpuluganek anpak tagisi an yomyom, ae bisapmi bisapmi kilegisi egip egip,

²³ ae yawori egip egip, ae nin do kila anek anpak kalipmi pabin yopmanek egip egip. Anpak unun dima ani dakon gen teban kinda dima tosok.

²⁴ Yesu Kristo dakon minjat amini but kalipni gat, ae galaktokni gat ae wagat wagat anpak yokwini unun timik tilak kindapmon dapba kili kimak mudawit.

²⁵ Telagi Wup da egip egip nimisak, do mibiltok yipno unun da niyinj pawiljak.

²⁶ Nin dakon man dima pawigek, emat ani do amin diwari dakon but dima sugonen. Ae tagisi ekwan amin do nandaba yokwi tok nandak nandak dima anek.

6

Nianjen jap yet kinda nan kwaokgi, bami unuden nanjin pakdisal

¹ Not kabi, jikon da kinda yokwi agit yan nandan iman kan, Telagi Wup yolgan amin ji da unun amin anpak yawori an iminek anpakni anmilip ak do anpulugoni. Mani disi do kan kimotni. Sunduk da pankewalban ji yo kisi yokwi di abam.

² Ji amin diwari panpuluganek jigini guramitni. Yan anek Kristo dakon gen teban tagisi guramitni.

³ Amin kinda mani ton yan nandisak, mani unun mani mini kan, unun amin iyi nan top ankewaldak.

⁴ Amin kalon kalon anpakni tagi bo yokwi yan do kokwinik kimotni. Yan asak amin, anpak iyi agit unun do kisik kisik tagi asak. Anek iyi dakon anpak do nandanek amin diwari dakon anpak dima kokwinitjak.

⁵ Nido, amin morap kisi kalon kalon iyi anpak awit dakon jigi panpan akdan.

⁶ Pin kop gen nandak nandak timikgan amin, ji yo kabisi morap kokwinik yoyindetji do diwari imni.

⁷ Ji disi ban pankiligek Pin kop ankewalnen yan di nandabam. Ji da aripmi dimasi. Ni jap yet nan kwaokgi unun nanjin pakdisal.

⁸ Amin kinda iyi dakon but kalip dakon galaktok yoljak kan, but kalip unun dakon anpak da bami yokwisi tanek wagilsi yokwi tosak. Mani Telagi Wup dakon galaktok yoljak kan, Telagi Wup da egip egip unun amin do iban dagok dagogi mini tagisi egi wigikdisak.

⁹ Do nin anpak tagisi ak do dima kurak tonej. Pi anek dima alek tonej kan, jap bami pakpak bisapmon bami wagil tagisi pakdaman.

¹⁰ Do ni bisapmon amin morap panpulugoki dakon bikbik pisan gaban kan panpulugoki. Ae nandan gadat amin notji banji pindagek panpulugonisi.

Pol da Yesu dakon tilak kindap do but galaksi nandagit

¹¹ Gen on nak da naga mandisat. Kilda mibil madepmon da gen mandisat unun do koni.

¹² Nandani. Giptim mandak do teban teban an amin unun amin diwarikon man madep pak do anek an. Unun pasalek yan nandan, “Amin diwari da nin Kristo dakon tilak kindap do nandan gadaman yan nandan nimni kan, yo yokwi an niman.”

¹³ Giptimni mandawit amin, unun iyi gen teban dima yolgan. Mani unun amin man madep timit do anek giptimji mandak do dayan.

¹⁴ Nak yo kinda bo amin kinda dakon man dima awigiken. Dimasi. Nak Amin Taginin Yesu Kristo dakon tilak kindap nan gin awigisat. Kristo da tilak kindapmon pi agit do anek koko on miktim dakon anpak yokwi morap unun intan mudagam, ae nak naga tilak kindapmon kili kimagim da on miktim dakon anpak yokwi morap sanbenek dima yoldat yan asak.

¹⁵ Abisok giptim mandabi bo dima mandabi unun yo isali. Pinkop da nin aban minat aminyo kalugi agiman, unun da yo bamisi asak.

¹⁶ Piŋkop da miŋat amin morap nandak nandak on abidanek yolgaŋ uŋun bupmi nandaŋ yomiŋek butni paŋ yawot aban yawori toni. Uŋun miŋat aminyo uŋun Piŋkop dakon Israel amin kabisini.

¹⁷ Gen mibi dayiken uŋun yaŋ: amin kindi da jigi ae saŋbenek dimasi namjak. Nak amin da nikiŋwit uŋun dakon wuda gwaljikni giptimnokon taŋakwa uŋun da aba nak Yesu dakon pi aminsi yaŋ asak.

¹⁸ Not kabi, Amin Taginin Yesu Kristo dakon nandaŋ yawotni uŋun ji kalon kalon dakon wup kisikon tosak. Uŋun asi.

PIN^KOP GEN
The New Testament and Psalms in the Yopno Language
of Papua New Guinea
Nupela Testamen na Buk Song long tokples Yopno long
Niugini

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yopno

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 31 Aug 2023

b683ce50-d820-5bfc-8471-d8ee080be106